

VASILIJ MELIK — SEDEMDESETLETNIK

Teško si predstavljamo Vasilija Melika kot sedemdesetletnika. Ves njegov življenjski ritem, mladostni polet in zagnanost tega ne kažejo. Življenjska pot in znanstveno delo Vasilija Melika sta bila izčrpno predstavljena že ob njegovi šestdesetletnici,¹ ob tokratnem jubileju pa je vseeno potrebno v skopih besedah ponovno opozoriti na nekatere mejnike v njegovem življenju ter podati strnjen prikaz njegovega znanstvenega, strokovnega in pedagoškega dela s poudarkom na zadnjem desetletju.

Vasilij Melik se je rodil v obdobju, ko je že začelo plahneti navdušenje, ki je zajelo slovenske in jugoslovanske množice ob nastanku Jugoslavije. Leta 1921, ki je rojstno leto V. Melika, se v življenju stare Jugoslavije začenjajo notranja trenja in težave. V tem letu so se zvrstili dogodki, ki so bili v mnogem usodni za nadaljnji razvoj Jugoslavije. Naj omenim samo nekatere: aprila so bile občinske volitve, junija je bila sprejeta Vidovdanska ustava, avgusta je bil proglašen prosluli Zakon o zaščiti države. Podobne težave in trenja doživljamo v Jugoslaviji ob Melikovi sedemdesetletnici.

Vasilij Melik se je rodil 17. januarja 1921 v družini velikega slovenskega geografa, poznejšega univerzitetnega profesorja in akademika Antona Melika. Čeprav ni šel po očetovih stopinjah na strokovnem področju, mu je bil oče vzornik pri načinu znanstvenega dela. Po končani klasični gimnaziji, kjer je bil eden njegovih profesorjev kasnejši univerzitetni učitelj in mentor akademik prof. dr. Fran Zwitter, se je odločil za študij zgodovine. Čeprav ga je, kot sam večkrat omenja, privlačeval tudi študij primerjalne književnosti, je dal prednost študiju zgodovine. Na ljubljanski Filozofski fakulteti so bili takrat ustvarjeni pogoji, da je lahko dobil študent zgodovine izobrazbo na najvišji strokovni ravni. Od njegovih univerzitetnih učiteljev naj omenim le dva, ki sta odločilno vplivala na njegovo nadaljnjo strokovno usmeritev. To sta bila akademik prof.

¹ Ferdo Gestrin, Vasilij Melik — šestdesetletnik, Zgodovinski časopis (ZČ) 34, Ljubljana 1980, str. 391—397; Nataša Stergar, Bibliografija prof. dr. Vasilija Melika, isto, str. 398—402.

dr. Milko Kos in akademik prof. dr. Fran Zwitter; bila sta mu mentorja in svetovalca. Diplomiral je sredi vojne vihre leta 1943.

Po osvoboditvi je vse svoje sile in sposobnosti posvetil raznim aktualnim nalogam, pri čemer je prišlo še posebej do izraza znanje jezikov. Bil je zaposlen kot prevajalec pri Tanjugu, nato pa je kot pomočnik mestnega arhivarja ter kot knjižničar Slovanske knjižnice pomagal obnavljati dejavnost obeh institucij. Leta 1947 je bil imenovan za asistenta v Historičnem seminarju Filozofske fakultete v Ljubljani in na tem mestu ostal do leta 1952. Kot asistent je upravljal tudi seminarsko knjižnico ter postavil temelje njene sodobne ureditve. Leta 1952 je V. Melik postal univerzitetni predavatelj za gospodarsko zgodovino na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Ko so leta 1959 ta predmet zaradi spremembe študijskega programa ukinili, se je vrnil na Filozofsko fakulteto za asistenta na oddelku za zgodovino. V obdobju od 1947 do 1952 je razen tega honorarno predaval slovensko zgodovino na Višji pedagoški šoli v Ljubljani. Po obrambi disertacije leta 1959 je bil izbran za docenta za zgodovino Srbov, Hrvatov in Makedoncev v 19. stoletju, kasneje preimenovano v zgodovino jugoslovanskih narodov (razen Slovencev) od 18. stoletja do prve svetovne vojne. Po izvolitvi za izrednega profesorja leta 1969, mu je bila venia legendi razširjena tudi na slovensko zgodovino za isto obdobje. Takrat sta si predmet zgodovina Slovencev in drugih jugoslovanskih narodov od 18. stoletja do prve svetovne vojne razdelila s prof. dr. Jankom Pleterskim tako, da je V. Melik predaval starejše obdobje (do 1878), J. Pleterski pa novejše obdobje te zgodovine. Od leta 1982 (po upokojitvi Pleterskega) pa je Melik v celoti prevzel predavanja in seminarje iz slovenske zgodovine od 18. stoletja do prve svetovne vojne. Od istega leta predava tudi uvod v študij zgodovine, od leta 1986 pa še kulturno zgodovino Slovencev za slaviste.

Kot pedagog je Vasilij Melik izredno priljubljen pri študentih, saj pedagoški poklic opravlja z vso vestnostjo in predanostjo. Predavanjem in seminarjem posveča veliko skrb in skuša študente z obravnavo zanimivih tem navdušiti za zgodovinsko stroko. Bogato znanje in izkušnje in na področju raziskav slovenske zgodovine 19. in začetka 20. stoletja velikodušno razdaja svojim učencem. Kot mentor ali član komisij pri magistrskem študiju ali pripravah doktorskih disertacij je obogatil zgodovinsko stroko z mnogimi mladimi perspektivnimi raziskovalci.

Znanstveni opus Vasilija Melika je izredno obsežen in zajema skoraj vsa časovna obdobja od srednjega veka do sodobnosti. Vendar je težišče njegovih preučevanj na slovenski zgodovini 19. stoletja in začetkov 20. stoletja. Ukvarja se zlasti s politično in kulturno zgodovino Slovencev, z volilnimi sistemi in volitvami, cenami in življenjskim standardom ljudi v 19. stoletju ter z zgodovino mest. Inventura Melikovega znanstvenega dela je ob šestdesetletnici pokazala, da je njegova bibliografija štela 151 enot. V zadnjem desetletju je narasla za okrog 100 novih enot (razprave, članki, nekrologi, ocene, poročila, enciklopedijska gesla itd.) in šteje danes okrog 250 enot.

Melikovo znanstveno delo lahko razvrstimo v več problemskih sklopov, vendar lahko ugotovimo, da se je tudi v zadnjem desetletju ponovno vračal k posameznim vprašanjem in temam z namenom, da jih ovrednoti z novega zornega kota, oplemeniti z novo odkritim gradivom ali podatki ter presenetiti z novim metodološkim pristopom. Lahko rečemo, da je dosegel polno dozorelost in suverenost na svojem znanstvenem področju, saj zajema iz bogate zakladnice zbranega gradiva. Od vsega začetka uveljavljanja na znanstvenem področju je raziskoval zgodovino volilnega sistema na Slovenskem od začetka 19. stoletja do leta 1918. Analiza volitev je pokazala, kako pomembno je proučevati to vprašanje za razumevanje političnega razvoja Slovencev v tem obdobju. Sin-tezo te problematike, ki je plod dolgoletne sistematične in izčrpne znanstvene raziskave, je Melik podal v dopolnjeni izdaji doktorske disertacije »Volitve na

Slovenskem 1861—1918« (Ljubljana SM 1965, 440 str.). Volitve in volilne rezultate je posebej proučeval v mejah nekaterih krajev ali širših okolišev. Posameznim vprašanjem volitev, njihovim sistemom in rezultatom je posvetil v zadnjem desetletju več zanimivih razprav.² Tem vprašanjem pa se ni mogel izogniti v vseh tistih razpravah, kjer je obravnaval slovensko politično zgodovino 19. in začetka 20. stoletja. Rezultati proučevanja specifičnega gradiva, ki se nanaša na volitve, predstavljajo trajno vrednost za vsakogar, ki se ukvarja s politično zgodovino tega obdobja. S svojimi raziskavami volitev in volilnih sistemov pa je profesor Melik zaslovel tudi izven slovenskih meja.

Na volilno problematiko se navezujejo raziskovanja o demografski statistiki ter o razvoju teritorialnih enot, na katere se nanašajo statistični podatki.³ Osvojitev statistične metode je V. Meliku omogočila povsem nov metodološki pristop k proučevanju razmer v slovenskih deželah v 19. stoletju.

Vzporedno s proučevanjem volitev na Slovenskem, se je zelo zgodaj usmeril tudi v raziskavo posameznih problemov politične zgodovine Slovencev v 19. stoletju. Nekaterim vprašanjem predmarčne dobe⁴, marčne revolucije 1848⁵, in programu Zedinjene Slovenije⁶ je posvečal pozornost tudi v zadnjem desetletju.

Ko je leta 1960 odbor Zgodovinskega društva za Slovenijo v svoj delovni program sprejel ponovno proučitev zgodovine Slovencev od 1860 do 1. svetovne vojne, je poveril organizacijo te naloge Vasiliju Meliku, takrat že dobremu poznavalcu omenjene problematike. To delo je v sodelovanju s timom sodelavcev potekalo dve desetletji. Rezultati so bili predstavljeni prvič na XII. zborovanju slovenskih zgodovinarjev v Kočevju leta 1963. Formalno pa je bila ta tematika zaključena na XX. zborovanju v Ljubljani leta 1980. Šlo je za kompleksno »revizijo« našega vedenja o slovenski politični zgodovini 19. in začetkov 20. stoletja, ki je dotlej temeljilo v glavnem na študiji Ivana Prijatelja o kulturni in politični zgodovini Slovencev. Na zborovanjih slovenskih zgodovinarjev so sodelavci tima predstavili rezultate svojih raziskav po krajših časovnih obdobjih v posameznih slovenskih pokrajinah. V. Melik je sam prevzel raziskavo političnih dogajanj v tedaj osrednji slovenski deželi Kranjski in podal sintezo v obliki uvodnega predavanja za vsakokratno raziskano obdobje (za leta po 1903 do 1. svetovne vojne je timsko delo vodil Janko Pleterski). Večina referatov sodelavcev o predvrednotenju novejših slovenske zgodovine ter vsi Melikovi prispevki so bili objavljeni v Zgodovinskem časopisu. Žal to najbolj organizirano timsko delo proučevanja dela slovenske zgodovine še nima dokončne in zaokrožene podobe. Želeli bi, da bi vsaj Melikovi uvodni referati in rezultati raziskave političnega razvoja Kranjske izšli tudi v knjižni obliki. Na ta način bi se slovenski zgodovinarji oddolžili profesorju Meliku ob sedemdesetletnici za njegovo uspešno delo pri »reviziji« novejših slovenske zgodovine.

Brez drobnega, vztrajnega in poglobljenega arhivskega raziskovanja, ki ga povprečni bralec niti ne sluti, V. Melik ne bi mogel sodelovati pri oblikovanju sinteze slovenske zgodovine 19. in začetkov 20. stoletja. Za potrebe pouka na VPS sta skupaj s Ferdom Gestrinom napisala leta 1950 skripta »Slovenska zgo-

² Volitve v Ljubljani 1848—1919, Kronika 29, Ljubljana 1981, str. 115—124; Ribnica in deželno-zbornske volitve, Kronika 30, 1982, str. 109—117; Nemci in volitve v jugoslovanski Sloveniji med obema vojnama, ZČ 40, 1986, str. 323—326; Die Propaganda der »Freien Stimmen« zu der Wahlen 1907—1930 und zur Kärntner Volksabstimmung, Kärnten-Volksabstimmung 1920, Wien 1981, str. 187—207; Die Deutschen und die Wahlen im jugoslawischen Slowenien zwischen den beiden Weltkriegen, Geschichte der Deutschen im Bereich des heutigen Slowenien 1848—1941, Wien 1988, str. 248—254.

³ Razvoj naselij kot numeracijskih enot na ozemlju kranjske občine, Kranjski zbornik 1980, Kranj 1981, str. 139—143.

⁴ Družba na Slovenskem v predmarčni dobi, Obdobje romantike v slovenskem jeziku, književnosti in literaturi, knj. 2, Ljubljana 1981, str. 513—123; Razmere v predmarčni dobi na Slovenskem — Die Verhältnisse im Vormärz in Slowenien (skupaj s Petrom Vodopivcem), Mednarodni kulturnozgodovinski simpozij Modonci, Graz 1983, str. 101—132.

⁵ Leto 1848 v slovenski zgodovini, Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, št. 17, Ljubljana 1981, str. 7—27; Celje in leto 1848, ZČ 36, 1982, str. 213—217.

⁶ Nastanek in zgodovinska usoda programa Zedinjene Slovenije, Skupni slovenski kulturni prostor, Kočevje 1986, str. 15—20; Program Zedinjene Slovenije, Prešernov koledar, 1988, str. 84—94.

dovina od 1813—1914«. Ta skripta so bila podlaga obsežnejšemu priročniku, ki je izšel leta 1966 z naslovom »Slovenska zgodovina od konca 18. stoletja do 1918«. Gre za povsem novo delo, v katerem sta zajela avtorja širše obdobje in skoraj povsem predelala vsebino skript. Tako smo dobili Slovenci temeljni priročnik za poznavanje svoje novejšje zgodovine. O pomenu te knjige za širjenje poznavanja slovenske novejšje zgodovine v jugoslovanskem kulturnem prostoru govorijo prevodi (Beograd 1951, Zagreb 1952 — skripta; Sarajevo 1979 — priročnik iz leta 1966). Ta sinteza je v nekoliko izpopolnjeni in predelani obliki izšla tudi v okviru »Zgodovine Slovencev« (izdala CZ 1979, str. 388—597).

Vasilij Melik se je v zadnjem času lotil zanimive kratke sinteze celotnega pregleda slovenske zgodovine od naselitve do sodobnosti. To utemeljuje z naslednjimi besedami: »Pogledali naj bi v preteklost, v zorenje slovenskega naroda, v vse tisto, kar nas je delalo in naredilo za Slovence«. ⁷ V zadnjem desetletju je v krajšem pregledu obravnaval slovenski razvoj v drugi polovici 19. stoletja, ⁸ posebej pa ga je zanimal zgodovinski razvoj oblikovanja slovenskega naroda. ⁹ Dotaknil se je ponovno taborskega gibanja, ¹⁰ razvoja in dosežkov slovenskega narodnega boja v 60-tih in 70-tih letih 19. stoletja ¹¹ in delovanja strank. ¹² Posebno pozornost je posvetil problemu razcepa med staroslovenci in mladoslovenci v prvi polovici sedemdesetih let in pozneje problem »sloge« v drugi polovici sedemdesetih let 19. stoletja. Delovanje Cerkve na Slovenskem je obravnaval v okviru 19. stoletja v povezavi s političnim življenjem in razvojem nacionalne zavesti. ¹³ Nadalje so ga pritegnili problemi slovenske družbe od konca 19. stoletja do prve svetovne vojne. ¹⁴ Razpravljal je tudi o letu 1918 v slovenski zgodovini in s tem v zvezi o Slovencih v času Cankarjevega predavanja o jugoslovanstvu. ¹⁵ Melik se ni izognil tudi obravnavi kmečkega vprašanja v evropskem in panonskem prostoru med leti 1919 in 1929. ¹⁶ V posebnih razpravah je obdelal nekatere pomembne osebnosti, znane iz političnega življenja 19. stoletja na Slovenskem. ¹⁷

Veliko se je v zadnjem času ukvarjal s kulturnimi razmerami pri Slovencih, predvsem z uveljavljanjem slovenskega jezika v javnem življenju v slovenskem prostoru v 19. stoletju. ¹⁸ Posebno študijo je posvetil zgodovinopisju šol-

⁷ Slovenci skozi čas, Na pragu tretjega tisočletja, MD Celje 1987, str. 8—28.

⁸ The Representation of Germans, Italians and Slovenes in Ljubljana, Trieste, Maribor and other Neighbouring Towns from 1848 until the Second World War, ESF (v tisku); Slovenci v drugi polovici 19. stoletja, Pouk zgodovine — nastava povijesti, Zagreb 1990, str. 29—33.

⁹ Zgodovinski razvoj oblikovanja slovenskega naroda, Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, št. 24, 1988, str. 191—199, Zur Entwicklung der slowenischen Nation, Bildungsschichte, Bevölkerungsgeschichte, Gesellschaftsgeschichte in den boemischen Ländern und in Europa, Wien—München 1988, str. 134—143.

¹⁰ Tabori 1868—1871, Taborsko gibanje na Slovenskem (razstavní katalog), Ljubljana 1981, str. 11—24. To tematiko je obravnaval tudi na dveh posvetovanjih: posvetovanje o vlogi taborskega gibanja v Zalcu leta 1980 (Družbene in politične razmere v dobi taborov) in delovno srečanje ob 120-letnici tabora v Ljutomeru leta 1988 (Narodna gibanja v 19. stoletju).

¹¹ Razvoj slovenskega narodnega gibanja in društva, katalog Kulturna društva na Gorenjskem v letih 1860—1914, Kranj 1980, str. 5—13. Problemi in dosežki slovenskega narodnega boja v šestdesetih in sedemdesetih letih. Obdobje realizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi, knj. 3, Ljubljana 1982, str. 471—478; Slovenci pred prvo svetovno vojno, Pozdravi iz slovenskih krajev, Ljubljana 1988, str. 6—25. Predavanje ob 130-letnici visokega šolstva v Mariboru, 1990 (Nacionalno-politične razmere v slovenskih deželah v času neoabsolutizma).

¹² Slovenski liberalni tabor in njegovo razpadanje, Prispevki za zgodovino delavskega gibanja, 22, Ljubljana 1982, str. 19—24.

¹³ Družbena razmerja v ljubljanski škofiji v drugi polovici 19. stoletja, Missiev simpozij, MD, Celje 1987, str. 84—94; Cerkve in slovenska nacionalna zavest v 19. stoletju, Vloga Cerkve v slovenskem kulturnem razvoju 19. stoletja — zbornik, SM, Ljubljana 1989, str. 55—60.

¹⁴ Problemi slovenske družbe 1897—1914, Obdobje realizma v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi, knj. 4, Ljubljana 1983, str. 359—368.

¹⁵ Leto 1918 v slovenski zgodovini, ZČ 42, 1988, str. 525—532; Slovenci v času Cankarjevega predavanja o jugoslovanstvu, Časopis za zgodovino in narodopisje 57, Maribor 1986, str. 197—204.

¹⁶ Kmečko vprašanje v evropskem in panonskem prostoru v času 1919—1929, Mednarodni kulturnozgodovinski simpozij Modince, Maribor 1981, str. 79—106.

¹⁷ Levstikovo mesto v slovenskem političnem življenju, Levstikov zbornik, SM, Ljubljana 1982, str. 27—38; Bleiweisova vloga v slovenski politiki, Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike — Bleiweisov zbornik, zv. 7, SM, Ljubljana 1983, str. 15—24; Dr. Josip Vošnjak, Mohorjevo koledar, Ljubljana 1984, str. 87—99; (o Josipu Vošnjaku je referiral na zborovanju slavistov v Velenju 1982, na simpoziju o Vošnjaku v Sočanju 1984 in na seminarju na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo leta 1984); (A (nton) A (leksander) Auersperg in slovenski narod (Anastasius Grün), ZČ 41, 1987, str. 285—295.

¹⁸ Sprache der Kultur in Mittel- und Osteuropa seit dem 18. Jahrhunderts, XVI, Congres international des sciences historiques — Rapports, Stuttgart 1985, str. 508—510; Lingua e cultura slovena, Veneto e Slovenia — zbornik, Vivenza 1990, str. 55—62.

stva in pedagogike na Slovenskem pred drugo svetovno vojno.¹⁹ Proučil je razvoj ljubljanske univerze ob upoštevanju njenih predhodnikov,²⁰ podobno razpravo je posvetil razvoju Filozofske fakultete v Ljubljani.²¹ Skupaj s Petrom Vodopivcem se je lotil raziskave izobraževanja Slovencev na avstrijskih visokih šolah v obdobju med 1848 do 1918.²² Zanimanje za šolstvo in šolsko problematiko je V. Melika usmerjalo tudi k pisanju šolskih učbenikov in pripomočkov. Izšel je dopolnjen ponatis učbenika za 7. razred osnovne šole (soavtor F. Gestrin). Sodeloval je pri izpopolnjeni izdaji zgodovinske čitanke za 6. in 7. razred osnovne šole (pri prvi sodelovala še M. Kos in F. Gestrin, pri drugi F. Gestrin).²³

Od politične in kulturne zgodovine slovenskega naroda v 19. stoletju je pozornost obračal tudi k »vsakdanjemu življenju« takratne dobe. Nadaljeval je s proučevanjem gmotne podlage slovenske družbe. Pritegnile so ga teme, povezane z zgodovino prehrane, cen, s standardom in z družabnim življenjem.²⁴

Razgledanost v stroki, široko znanje, smisel za splošne probleme zgodovinskih procesov in njihovo reševanje so ga pripeljali še na druga področja slovenske zgodovine. Zelo uspešen je bil njegov poseg v problematiko nastanka mest na Slovenskem. V zadnjem času je posvetil veliko pozornost rojstnemu mestu Ljubljani, njenemu razvoju in oblikovanju meščanske družbe v 19. stoletju in začetku 20. stoletja.²⁵ Zanimala ga je reformacija v slovenski zgodovini z vidika uveljavljanja slovanskega jezika,²⁶ dotaknil se je reform Jožefa II. in njihovih vplivov na slovenski prostor²⁷ ter razpravljal o odmevih francoske revolucije v slovenskih deželah in o vlogi ilirskih provinc v razvoju slovenskega naroda.²⁸ Ker je profesor Melik na fakulteti predaval poleg slovenske zgodovine tudi novejšo zgodovino jugoslovanskih narodov, je skušal v vrsti problemov, zlasti na relaciji odnosov Slovencev do posameznih zgodovinskih dogajanj na Balkanu, priti do rezultatov in razlag z lastnimi raziskavami.²⁹

Slovenska matica je začela izdajati ponatise spominov znanih slovenskih politikov iz časov pred prvo svetovno vojno. Ti spomini niso le prijetno branje, ampak predstavljajo tudi pomemben vir za poznavanje slovenske politične in kulturne zgodovine. Melik je spomine uredil, napisal opombe in spremne besede.³⁰ Veliko delo je opravil tudi pri izboru 17 razprav pokojnega akademika

¹⁹ Šolstvo in pedagogika na Slovenskem pred drugo svetovno vojno v zgodovinoispiju, Zbornik za zgodovino šolstva in osvete, zv. 21, Ljubljana 1988, str. 11–16.

²⁰ Ljubljanska univerza in njeni predhodniki, Zbornik ljubljanske univerze, Ljubljana 1989, str. 7–17.

²¹ Razvoj filozofske fakultete v Ljubljani (1919–1979), Poročilo o delu filozofske fakultete v študijskem letu 1979/80, Ljubljana 1981, str. 29–35; Predhodniki in začetki ljubljanske Filozofske fakultete, Zbornik Filozofske fakultete v Ljubljani — 1919–1989, Ljubljana 1989, str. 9–15.

²² Slovenski izobraženci in avstrijske visoke šole 1848–1919 (skupaj s Petrom Vodopivcem), ZC 40, 1986, str. 289–282; prevod: Die slowenische Intelligenz und die österreichischen Hochschulen 1848–1918 (skupaj s Petrom Vodopivcem), Wegenetz europäischen Geistes, II, Wien 1983, str. 134–156.

²³ Zgodovina za 7. razred, Ljubljana 1985; Zgodovinska čitanka za 6. razred, Ljubljana 1985; Zgodovinska čitanka za 7. razred, Ljubljana 1988.

²⁴ Ljubljanske cene kruha in mesa v predmarčni dobi, Kronika 29, 1981, str. 27–33; Nekaj o cenah, plačah in kulturi v predmarčni dobi, ZC 39, 1985, str. 67–73.

²⁵ Nekatere strani razvoja Ljubljane 1848–1941, Zgodovina Ljubljane, Ljubljana 1984, str. 201–211; Ljubljana pred prvo svetovno vojno, Pozdrav iz Ljubljane, Ljubljana 1985, str. 24–33; Ljubljana, Junaška Ljubljana, Ljubljana 1985, str. 9–16.

²⁶ Reformacija v procesu uveljavljanja slovensčine v pisani in tiskani besedi (diskusijski prispevek na okrogli mizi »Problemi reformacije na Slovenskem«), ZC 39, 1985, str. 291–292; Mesto reformacije v slovenski zgodovini, Obdobje — 16. stoletje v slovenskem jeziku, knjževnosti in kulturi, knj. 6, 1988, str. 16–19.

²⁷ Jožef II. in Slovenci, spremna beseda h knjigi H. Magenschaba, Josef II, Ljubljana 1986, str. 385–415.

²⁸ Ilirske province v slovenski zgodovini, ZC 40, 1986, str. 423–429; Les Provinces Illyriennes dans l'histoire slovène, Les relations entre la France et les pays yougoslavins du dix-huitième au vingtième siècle, Ljubljana 1987, str. 26–30; Slovenci v letu 1789, Razstavi katalog, Ljubljana, 1989, str. 13–23; Francoska revolucija v slovenskih sodbah 19. stoletja, ZC 33, 1990, str. 405–412.

²⁹ Ansichten der slowenischen Presse über die Balkanprobleme in den siebziger und achtziger Jahren des 19. Jahrhunderts, Mitteilungen des Bulgarischen Forschungsinstituts in Österreich, Wien, 1985, str. 105–109; Slovenski tisk o balkanskih problemih 70-tih in 80-tih let 19. stoletja, ZC 40, 1986, str. 451–454; Jugoslovani in Rusija (dokumenti iz arhiva M. F. Rajevskog — sourednik in sodelavec), Beograd 1989.

³⁰ Josip Vošnjak in njegovi spomini, SM, Ljubljana 1982, str. 641–677; Ivan Hribar in njegovi spomini, SM, Ljubljana, I. del 1983, II. del 1984, str. 619–661; Fran Suklje, Iz mojih spominov, I. del, SM, Ljubljana 1988 (opombe str. 298–309).

prof. dr. Frana Zwittera; izšle so v zajetni knjigi pri Slovenski matici.³¹ Izbor za objavo je začel pripravljati že Zwitter sam; žal tega posla ni mogel dokončati. Melik je prispeval k ureditvi publikacije in napisal spremno besedo. V njej se z izjemno toplino spominja svojega vzornika in učitelja, dodaja marsikakšno novo drobtinico iz bogatega življenja Frana Zwittera, ki ga tako spoznamo kot človeka in znanstvenika z novega zornega kota.

Občuteno, z navajanjem značilnih potez oriše življenje in delo posameznih zgodovinarjev v nekrologih,³² ob življenjskih jubilejih.³³ Tu je večkrat segel prek ožjega znanstvenega področja.

Ni naključje, da se je V. Melik v zadnjem času lotil obravnave nekaterih teoretičnih in metodoloških vprašanj slovenskega zgodovinarstva tudi v obliki diskusijskih prispevkov.³⁴ K tem razpravam je treba dodati še oceno dvajsetih zborovanj slovenskih zgodovinarjev³⁵ in prikaza pomena društev v slovenski zgodovini.³⁶

Pomemben je Melikov avtorski prispevek pri Jugoslovanski enciklopediji in predvsem pri Slovenski enciklopediji.³⁷ S štirimi prispevki je sodeloval tudi pri Veliki ilustrirani enciklopediji (Mitschell Bearley), ki jo je izdala Mladinska knjiga.³⁸

Profesor Melik se ne izogiba ocenjevanja domačih in tujih zgodovinskih publikacij in, če je potrebno, ima do njih tudi kritičen odnos. Predvsem pa so koristen vodnik vsem, ki se ukvarjajo s problematiko ocenjene knjige. V zadnjem desetletju je ocenil 14 zgodovinskih del. Izredno pomembno področje, ki ga goji s posebno naklonjenostjo, je sestavljanje tekoče slovenske bibliografije. Objavljena je periodično v Zgodovinskem časopisu. K delu je pritegnil sodelavce, ki jim je svetoval in jih vodil. Postavil je nekatere nove redakcijske principe sestavljanja bibliografije, s čemer je uporabnost zelo olajšal. Napisal je še vrsto strokovnih in priložnostnih člankov v tujih in domačih revijah in časopisih.

Vasilij Melik je zelo iskan predavatelj. Vabijo ga na slovenska, jugoslovanska in mednarodna srečanja in simpozije, na članske sestanke lokalnih zgodovinskih društev in drugih organizacij, ki jih zanima zgodovinska problematika. S predavateljsko aktivnostjo je Melik prodril z znanstvenimi rezultati v domači in mednarodni prostor. S sočno besedo, duhovitimi vložki, podkrepljeni s citati iz virov, in z jasnimi formulacijami pritegne ne samo strokovnjaka, ampak tudi preprostega ljubitelja zgodovine. Predavateljsko aktivnost v zadnjem desetletju izpričuje okrog 60 različnih nastopov na kongresih, simpozijih, zborovanjih in

³¹ Fran Zwitter, O slovenskem narodnem vprašanju, SM, Ljubljana 1990 (spremna beseda str. 491—502).

³² Dr. Tone Zorn, Kronika 29, 1981, str. 115—124; Dr. Tone Zorn, Arhivi 4, 1981, str. 201; Dr. Jože Sorn, ZČ 37, 1983, str. 339—340; Vaclav Začek, ZČ 41, 1987, str. 493—494; Ferdo Hauptmann, ZČ 42, 1988, str. 580—581; Janko Orožen, ZČ 43, 1989, str. 610.

³³ Jože Sorn — šestdesetletnik, ZČ 35, 1981, str. 146—148; Janko Orožen — devetdesetletnik, Delo 9. 12. 1981; Ignacij Voje — šestdesetletnik, ZČ 40, 1986, str. 5—7; Marjan Britovšek — petinšestdesetletnik, ZČ 43, 1989, str. 120—121.

³⁴ Zgodovinska tradicija pri Slovencih v drugi polovici 19. stoletja, Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, št. 19, 1983, str. 211—222; Diskusijski prispevek k aktualnim problemom marksistične historiografije, Anthropos, št. 1—2, Ljubljana 1984, str. 30—31; Zgodovinske pisne na Slovenskem danes (diskusijski prispevek), ZČ 41, 1987, str. 151—152; Zgodovina v Domu in svetu, Dom in svet — zbornik, Ljubljana 1989, str. 35—41.

³⁵ Dvajset zborovanj slovenskih zgodovinarjev, ZČ 39, 1981, str. 325—331.

³⁶ Pomen društev v slovenski zgodovini, Varstvo arhivskega gradiva društev, Ljubljana 1986, str. 1—6.

³⁷ Enciklopedija Slovenije, I. zvezek, Ljubljana 1987, gesla: Ambrož Mihael, str. 56; Andrejka Jernej, str. 78; Auersperg Anton Aleksander (Anastasijs Grün), str. 130, 131; Avstro-Ogrska, str. 152, 153; Avstroslavizem, str. 153; Bachov absolutizem, str. 167. II. zvezek, 1988, gesla: Češko-slovenski odnosi — politični odnosi, str. 116—117; Čurkina Iskra Vasiljeva, str. 166; Decembrska ustava, str. 182; Deželna avtonomija od 1861—1918, str. 249; Deželni zbor 1849—1918, str. 252—254; Dežman Dragutin (skupaj z J. Kastelcem), str. 253; Dravska banovina, str. 327; Državni zbor, str. 391—392. III. zvezek, 1989, gesla: Februarski patent, str. 92; Filozofska fakulteta, str. 114—115; Fischer Jasna, str. 117; Frankfurtske volitve, str. 154. IV. zvezek, 1990, gesla: Hohenwartov klub, str. 40; Hribar Ivan, str. 52; Hrvatsko-slovenski odnosi, politični odnosi od 19. stoletja do 1918, str. 68—69.

³⁸ Zgodovina II, Ljubljana 1984. Gesla: Začetki narodnih gibanj v srednji Evropi, str. 26—27; Ilirske province in prvi srbski upor, str. 78—79; Boji za narodno svobodo po dunajskem kongresu in uveljavljanje splošne volilne pravice, str. 166—167; Jugoslovanski narodi v drugi polovici 19. stoletja, str. 186—187.

znanstvenih srečanjih. Redno nastopa z izbranimi temami na zborovanjih slovenskih zgodovinarjev,³⁹ je reden gost na članskih sestankih Zgodovinskega društva Ljubljana,⁴⁰ stalno sodeluje s preglednimi referati s področja svoje specialnosti na seminarjih slovenskega jezika, literature in kulture,⁴¹ ter na simpozijih *Obdobja*⁴², ki jih vsako leto organizira slavistično društvo. Svoj delež je prispeval na simpozijih »Nemci na Slovenskem«⁴³, »Nemška in slovenska kultura na Slovenskem od začetka 19. stoletja do druge svetovne vojne«⁴⁴ ter na francosko-jugoslovenskem srečanju v Ljubljani leta 1985.⁴⁵ Aktiven je na zasedanjih češkoslovaško-jugoslovenske zgodovinske komisije⁴⁶ ter na strokovnih posvetovanjih, ki jih prireja Slovenska matica.⁴⁷ Sodeluje tudi na koroških kulturnih dnevih.⁴⁸ Udeležil se je dveh simpozijev, ki jih v Rimu zavod *Slovenik* posveča pomembnim osebnostim slovenske Cerkve.⁴⁹ Viden je Melikov delež v programu vsakoletnega mednarodnega kulturnozgodovinskega simpozija Modinci.⁵⁰

Izjemen je prispevek profesorja Melika kot predavatelja na raznih mednarodnih kongresih, simpozijih in okroglih mizah v inozemstvu. S koreferatom »Jezik in kultura v srednji in vzhodni Evropi po 18. stoletju« je sodeloval na 16. svetovnem kongresu zgodovinskih znanosti v Stuttgartu leta 1985. Še posebno uspešno je Melikovo sodelovanje na sestankih delovne skupine v okviru *European Science Foundation*, ki je zasedala v raznih mestih Evrope.⁵¹ Referiral je na nekaterih znanstvenih srečanjih v Italiji,⁵² zelo pa je zaželen tudi kot referent na srečanjih zgodovinarjev na Dunaju in v Gradcu.⁵³ Lahko rečemo, da je reden gost na regijskih zgodovinskih srečanjih v okviru prostora Alpe-Jadran.

³⁹ XX. zborovanje slovenskih zgodovinarjev v Ljubljani, 1980 (referat: Dosedanja zborovanja slovenskih zgodovinarjev); XXI. zborovanje v Celju, 1982 (Slovenske celške novine); XXIV. zborovanje na Ptuj, 1988 (Leto 1918 v slovenski zgodovini).

⁴⁰ Članski sestanek Zgodovinskega društva Ljubljana 12. V. 1983, predavanje: Slovenska spominška literatura; članski sestanek 7. VI. 1984, predavanje: Slovenski študenti na avstrijskih univerzah pred prvo svetovno vojno; članski sestanek 9. III. 1989, predavanje: Značilnosti parlamentarizma na Slovenskem 1861—1926.

⁴¹ 17. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, 1981 (Leto 1848 v slovenski zgodovini); 19. seminar, 1983 (Zgodovinska tradicija pri Slovencih v drugi polovici 19. stoletja); 24. seminar, 1988 (Zgodovinski razvoj oblikovanja slovenskega naroda); 25. seminar, 1989 (Dežele in slovenska celota v 19. stoletju); 26. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, 1990 (Oblike slovenske politike v 19. stoletju).

⁴² Obdobje romantike, 1981 (Družba na Slovenskem v predmarčni dobi); obdobje realizma, 1982 (Problemi in dosežki slovenskega narodnega boja v šestdesetih in sedemdesetih letih); Obdobje simbolizma, 1983 (Problemi slovenske družbe 1897—1914), obdobje 16. stoletja, 1984 (Mesto reformacije v slovenski zgodovini).

⁴³ Simpozij Nemci na Slovenskem v času narodnih gibanj in prve jugoslovenske države 1848—1941, 1984 (Nemci v jugoslovenski Sloveniji in volitve med obema vojnama).

⁴⁴ Znanstveno posvetovanje Nemška in slovenska kultura na Slovenskem od začetka 19. stoletja do druge svetovne vojne, 1990 (Nemci in Slovenci, 1815—1941).

⁴⁵ Francosko-jugoslovenska zgodovinska komisija, Ljubljana 1985. Referat: O ilirskih provincah.

⁴⁶ 17. zasedanje češkoslovaško-jugoslovenske zgodovinske komisije, Brno 1983 (Idejni tokovi med Slovenci v predmarčni dobi); 22. zasedanje, Maribor 1988 (Kulturno-politična gibanja pri Slovencih v 19. stoletju).

⁴⁷ Slovenska Matica: Levstikovo simpozij, 1981 (Levstikovo mesto v slovenskem političnem življenju); Bleiweisov simpozij, 1982 (Bleiweisova vloga v slovenski politiki); Odmevi francoske revolucije in spomin nanjo v narodni zavesti v 19. in 20. stoletju, 1990 (Francoska revolucija v slovenskih sodbah 19. stoletja).

⁴⁸ 20. koroški kulturni dnevi, Celovec 1988 (Leto 1918 v slovenski zgodovini).

⁴⁹ Missiev simpozij v Rimu, 1986 (Družbene razmere v ljubljanski škofiji v drugi polovici 19. stoletja); Jegličev simpozij v Rimu 1990, ponovitev v Ljubljani na Teološki fakulteti 7. XI. 1990 (Jeglič in slovenska politika do leta 1918).

⁵⁰ Mednarodni kulturnozgodovinski simpozij Modinci: Radenci 1981 (Kmečko vprašanje v evropskem in panonskem prostoru 1919—1929); Gradec 1982 (Razmere v predmarčni dobi na Slovenskem); Mogsersdorf 1989 (Mesto na Slovenskem v prvi tretjini 19. stoletja).

⁵¹ Oxford 1985, referat: Jezikovna politika ljubljanskega mestnega sveta 1861—1918; Ljubljana 1986: O proporcionalnih volitvah 1911 v Ljubljani; Castellfels pri Barceloni, 1987: Nacionalna diferenciacija na volitvah v mestni kuriji po 1861; Dubrovnik 1988: Volitve v Trstu.

⁵² Simpozij o tržaški zgodovini, Trst 1982 (Tržaški poslanci v dunajskem parlamentu 1861—1882); II. kulturno posvetovanje Alpe-Jadran (17. srednjeevropsko kulturno srečanje), Gorica 1983 (Slovinci 1848—1918 in univerze): Veneto e Slovenia, due culture per l'Europa di domani, Benetke 1988 (Slovinci v drugi polovici 19. stoletja); 23. srednjeevropsko kulturno srečanje, Gorica 1989 (Slovenija v dvajsetih letih); Incontri Culturali Mitteleuropa, Gorica 1989 (Slovenija v dvajsetih letih).

⁵³ Mednarodna konferenca Univerze in študenti, Dunaj 1983 (skupaj s Petrom Vodopivcem, Slovenska inteligenca in avstrijske visoke šole); Simpozij o univerzah in profesorjih, Klosterneuburg 1985 (Filozofska fakulteta ljubljanske univerze v prvih desetih letih); Avstrija in njene sosesede 1918—1985, Auslandskulturtagung, Dunaj 1988 (Od dezintegracije do kooperacije); Wirtschafts- und Kulturbeziehungen zwischen den Donau- und Balkanraum, Gradec 1990 (Slovenski popisi potovanja po Balkanskem polotoku proti koncu 19. stoletja); Simpozij Kulturno sosedsvo Avstrija—Slovenija, Dunaj 1990 (O avstrijskem v slovenski zgodovini).

Življenjska pot Vasilija Melika kot znanstvenika je izredno dinamična in ustvarjalna. To je pot nenehnega iskanja, tveganja in razočaranja, pa tudi zadoščenja in uspehov. Na tej poti je naš jubilarant rasel in dozoreval. V razpravah in referatih nas vedno preseneča z novimi tezami in odkritji. Uspehe je lahko dosegel zato, ker živi s svojo stroko, ker ji je predan z vsem srcem in dušo. Njegovo pisanje odraža široko razgledanost in veliko načitanost, odlikuje se po jasnih formulacijah ter po kвалiteti izpiljenega jezikovnega sloga. Po svojem vsestranskem znanstvenem in strokovnem delu spada V. Melik med vodilne slovenske zgodovinarje, ki se ukvarjajo z novejšim obdobjem.

Vasilij Melik v zadnjem obdobju na fakulteti ni več opravljal vidnejših funkcij, je pa bil vedno pripravljen sodelovati z nasveti in pomagati z bogatimi izkušnjami. Z zadovoljstvom se spominja svojega dekanovanja, ki ga je opravljal kar dve mandatni dobi (1974—1977). Čeprav je opravljal to nehvaležno funkcijo v obdobju silovitih pritiskov v zvezi z reorganizacijo fakultete, se rad pohvali, da je s spretno politiko ob enotnosti fakultetnih delavcev uspel preprečiti »tozdiranje« fakultete.

Intenzivno je deloval v strokovnih društvih zgodovinarjev in arhivarjev. V društvu arhivarjev je bil dolgoletni član odbora in podpredsednik ter je veliko prispeval k strokovni in znanstveni rasti arhivov. Z nasveti in neposredno dejavnostjo je sodeloval pri mnogih arhivskih razstavah, katalogih⁵⁴ in arhivskih publikacijah. V Zgodovinskem društvu Slovenije in nato v Zvezi zgodovinskih društev Slovenije je od 1952 dalje opravljal najrazličnejše funkcije v odboru. Bil je tajnik društva, podpredsednik in eno mandatno dobo predsednik društva (od septembra 1982 do junija 1985). Kot član odbora je aktivno sodeloval pri programskih usmeritvah zborovanj slovenskih zgodovinarjev. Najpomembnejše pa je Melikovo delo pri urejanju društvenega glasila *Zgodovinskega časopisa*. Leta 1951 (5. letnik) je postal član uredniškega odbora, od leta 1973 (27. letnik) pa je glavni in odgovorni urednik. To funkcijo z velikim uspehom in ljubeznijo opravlja še danes. Uredil je 18 letnikov. Ob pomoči sodelavcev v uredniškem odboru mu je uspelo, da je postal ZČ eno najbolj razširjenih strokovnih glasil pri nas. To dokazujejo naslednji podatki. Naklada se je od 1100 izvodov leta 1973 dvignila v letu 1990 na 1850 izvodov. Število rednih naročnikov se stalno povečuje. Osrednja slovenska historična revija izhaja od 41. letnika (1987) dalje vedno v štirih samostojnih zvezkih. ZČ izhaja zelo redno, za zadnji 44. letnik (1990) pa je značilno, da so v istem koledarskem letu prvič izšli vsi štirje zvezki. Posamezni letniki obsegajo med 400 in 750 stranmi. Vseh 18 letnikov ali 55 zvezkov, ki jih je uredil V. Melik, obsega zajetnih 9099 strani. Spremenila se je tudi zunanja podoba časopisa. Postala je tudi za oko zelo privlačna.

Ne samo po kvantiteti, tudi po kвалiteti je ZČ dosegel zavidljiv nivo. Uredništvo je pod Melikovim vodstvom odprlo vrata na stežaj vsem pisočim zgodovinarjem. Prispevkov ne manjka, vsebina pa je od številke do številke pestrejša in zanimivejša. Posebno do mlajših zgodovinarjev, začetnikov je V. Melik kot urednik zelo potrpežljiv in uvideven. Pomaga, svetuje, popravlja in sooblikuje nedodelane ali nedorečene prispevke začetnikov. Mnogi zgodovinarji so prav z njegovo pomočjo uspeli prebroditi prve krize in s pridobljeno samozavestjo zakorakati v zahteven svet znanosti. V času Melikovega urednikovanja je izšlo 18 ponatisov ZČ (začetek s I. letnikom leta 1977), leta 1980 pa je začela izhajati Zbirka Zgodovinskega časopisa, ki šteje danes že 8 zvezkov. V knjižni zbirki so namreč objavljene daljše in tehtnejše razprave ali tematski zborniki.

Še eno funkcijo je treba omeniti, ki jo opravlja Vasilij Melik. Kot predsednik sveta arhivsko-dokumentacijske službe univerze se je vztrajno boril proti tistim, ki za takšno službo in njene potrebe niso imeli razumevanja in posluha.

⁵⁴ Ob razstavi »Imeli so dve domovini«, razstavni katalog, Ljubljana 1988, str. 7—10.

In nazadnje, postavimo še vprašanje, kaj nam pomeni Vasilij Melik kot človek. Brez dvoma uživa ugled in priljubljenost med zgodovinarji in med sodelavci fakultete zaradi svoje skromnosti, odprtosti in vedrega značaja. Vemo tudi, da je zbiratelj uporabnih predmetov iz vsakdanjega življenja, drobnih, na videz nepomembnih, pa vendar tako značilnih za dobo, v kateri so nastali. Vemo, da je ljubitelj narave, zaljubljen v lepoto Slovenije, da je ljubitelj lepe književnosti in glasbe, da ceni le poštenost in odkritost, da je vedno optimist in da ima vero v človeka, predvsem mladega človeka. Če na oddelku za zgodovino vlada delovno, ustvarjalno, sproščeno in tovariško vzdušje, in če na oddelek sodelavci radi prihajamo in na njem tudi radi delamo, je v mnogočem tudi Melikova zasluga.

Za vse dosedanje delo Vasiliju Meliku ob sedemdesetletnici čestitamo in se mu zahvaljujemo, želimo pa mu še dosti zdravih, plodnih, ustvarjalnih in predvsem vedrih let!

Ignacij Voje

NAGOVOR OB POČASTITVI JUBILEJA PROF. DR. VASILIJA MELIKA NA ODDELKU ZA ZGODOVINO

Vse, ki smo se tu zbrali, da počastimo rojstni dan našega profesorja dr. Vasilija Melika, prav lepo pozdravljam, slavljenca seveda pa še prav posebej. To, da naj spregovorim profesorju Meliku, me je spravljalo v določeno zadrego, saj je večini od vas bolj znan kot meni, poleg tega pa sem tudi ne sodijo misli o jubilarantu, s katerimi je bila in bo seznanjena širša javnost v časnikih in strokovnih časopisih. Zato pa bom ob tej priložnosti z veseljem namenil profesorju Meliku in vam nekaj povsem osebnih misli.

Pred kratkim sem se pogovarjal s kolegom Vodopivcem o tem, kako tudi v novejši zgodovini primanjkuje preučevanja družbene zgodovine. Ugovarjal sem mu in dajal prednost politični zgodovini pred družbeno. Šele, ko sem razmišljal o profesorju Meliku, sem začutil, da je imel Peter prav, in mu dajem ob tej priložnosti kompliment.

Prav v teh dneh, ko me je »preganjal« profesor Melik, sem spoznal, da občudujem in cenim njegove zgodbe in njegove primere, s katerimi nam postreže ob kavi in klepetu. Te zgodbe namreč niso samo delček družabnosti, v kateri prijetno preživimo tistih petnajst minut ali pol ure, ampak so največkrat sporočilo zgodovinarja — rekel bi mojstra detajla, s katerim v pogovoru ne opredeli le vsebine tega detajla, ampak pogosto z detajlom opredeli vsebino nekega celega, širšega loka. Vsaj meni to veliko pomeni: zadeti in zajeti z nekim sočnim primerom »iz krvi in mesa« čustveno stran nekega trenutka in daljšega časa, podati dejansko tisto privzdignjeno resnico, ki je nikjer ne moremo najti zapisano in ki vendar obstaja. Profesor Melik nam tako v klepetu z detajlom posreduje tudi neko človeško realnost in prakso, in hkrati z mislijo sooblikuje aktualni trenutek. Pri tem pa nikoli ne docira in ne pedagogizira, pač pa opazuje zgodovino dokaj mirno — z njo ne želi dokazovati, ampak z njo predvsem odkriva.

V zadnjem desetletju, ko je še vedno prevladovala v politiki nespamet brez okusa, smo večkrat pili kavo s profesorjem Melikom, ki nam je ali mi je povedal s svojimi zgodbami, da se lahko veliko dogaja s posameznim človekom. Tako nam je pravzaprav približal družbeno zgodovino, ki ni brezosebna in hladna kot politična. Profesor Melik ni, kot bi rekel pisec Elias Canetti, »zgodovinar, ki občuduje moč« in ni zgodovinar, ki piše državno zgodovino, profe-